

Številka: [številka]

Datum: 20.10.2017

Analiza uresničevanja Odloka o načrtu kakovosti zraka na območju Zasavja in obrazložitev noveliranega odloka skupaj s Podrobnim programom

I. ANALIZA URESNIČEVANJA

Odlok o načrtu kakovosti zraka na območju Zasavja (dalje: odlok) je bil sprejet na Vladi Republike Slovenije 18.12.2013, Podrobnejši program po tem odloku pa 5.2.2015. Oba dokumenta sta pripravili država in občina skupaj in sta ga skupaj tudi uresničevali.

Pokazalo se je, da je strateški pristop k odloku pravilen in se ga ob novelaciji odloka in programa nadaljuje, se pa ga nadgradi z novimi ukrepi.

Skupna vrednost podrobnejšega programa je bila 16.676.538 EUR, pri čemer je bil predviden delež občine 2.477.500 EUR, ostalih subjektov 7.667.500 EUR, delež spodbud države pa 6.531.538 EUR.

Vira spodbude države so bila kohezijska sredstva za obdobje 2014-2020 ter Sklada podnebnih sprememb.

Pri pripravi razpisov za kandidiranje iz kohezijskih sredstev 2014-2020 je prišlo do večjega zastoja – zamika.

Sredstva Sklada podnebnih sprememb so za upravičence po tem odloku na območju Zasavja so bila koriščena po naslednjem:

do 30.9.

Ukrep	2014	2015	2016	2017	
kotli na biomaso			59.045	37.073	96.118
vgradnja toplotnih črpalk	43.850	40.550	12.500	0	96.900
Izolacijske fasade	204.433	237.432	570.123	8.314	1.020.302
izolacija streh	24.399	27.892	72.208	0	124.499
zamenjava oken	20.089	24.190	25.856	1.569	71.704
prezračevanje z rekuperacijo	760	5.000	5.217	2.500	13.477
celovita obnova st.hiš				0	0
Vozila za javni prevoz				0	0
	293.531	335.064	744.949	49.456	1.423.000

Pri tem se je pokazalo, da je zgornja meja spodbud za posamični ukrep na gospodinjstvo prenizka, da bi se revna gospodinjstva prijavljala ne te razpise in je potrebno zgornjo mejo višine spodbud dvigniti. Pri tem se je pokazalo vztrajanje zasavskih občin na predlogu, da je višin spodbud prenizka za pravilno, kar država ob novelaciji odlokov in izvajanju razpisov za spodbude za območje preseganj že popravlja. Enako velja za predloge Zasavja, da se zagotovijo spodbude države tudi za nakup toplotnih postaj za priključevanje na daljinsko ogrevanje in za spodbude za nakup plinskih kondenzacijskih kotlov. Prav tako je država upoštevala predloge Zasavja glede pogojev za kandidiranje socialno šibkih gospodinjstev na ustrezen razpis.

Pri sprejemanju do sedaj veljavnega odloka o načrtu kakovosti zraka za območje Zasavja in njegovega Podrobnejšega programa je potrebno upoštevati še dve dejstvi.

Hkrati, ko je država načrtovala svoje spodbude za izvajanje ukrepov, je načrtovala vire, kar je povzročilo, da so bili podrobnejši programi preoptimistični in kar se tiče spodbud države, le delno uresničeni, kar je ob novelaciji odloka in Podrobnejšega programa za obdobje 2017-2019 odpravljeno.

Na bistveno nižjo raven uresničitve do sedaj veljavnega odloka o načrtu kakovosti zraka na območju Zasavja in njegovega Podrobnejšega programa je vplivala odločitev, ki je bila sprejeta pozneje in izven dosega odloka o načrtu kakovosti zraka, namreč, da se zapre TET, od koder je bilo načrtovano zagotavljanje toplotne energije iz kogeneracije TET za daljinsko ogrevanje na območju Zasavja.

II. RAZLOGI ZA NOVELACIJO

Razlogov za novelacijo odloka je več.

- Ker se je moral sprejeti nov triletni podrobnejši program (finančni načrt), je bilo smiselno, da se preveri možnost novelacije samega odloka
- Ker se je »nabralo« več novih ukrepov in jih je bilo v količinskem smislu potrebno vnesti v nov načrt kakovosti zraka

MKN

- Na podlagi analize in določanja prioritet se je ukinilo dodatne spodbude za toplotno izolacijo stavb za območja preseganj (same spodbude za celotno Slovenijo ostajajo še naprej)
- Sprejeta je odločitev, da se na območjih, kjer je določen prednosten način ogrevanje s plinom, da se ne dajo spodbud za MKN, dajejo pa se spodbude za TČ
- Celovit pristop k obravnavi – povezavi vprašanja ogrevanja MKN z uporabo lesne biomase

TRAJNOSTNA MOBILNOST

- Glede na tehnološki razvoj (elektromobilnosti) in poslovne inovacije na področju prometa je potrebno odlok nadgraditi z novimi ukrepi
- Glede na to, da se sprejema Celostne prometne strategije, se ažurirajo tudi ukrepi na področju prometa
- Tehnološki razvoj in možnosti za preboj elektromobilnosti.

III. OBRAZLOŽITEV UKREPOV

VIRI DELCEV

Izjava se program za analizo vzrokov onesnaženosti in spremljanje učinkov ukrepov

Program iz prejšnjega odstavka vsebuje:

- a) evidence in scenariji izpustov,

- b) sistem za spremljanje kakovosti zraka in disperzijskih karakteristik atmosfere,
- c) disperzijsko modeliranje,
- d) receptorsko modeliranje.

Program bo prinesel opazne rezultate v letu 2018.

Strateški pristop ostane enak, ukrepi se ažurirajo – nadgradijo po naslednjem:

OGREVANJE (MKN):

- Dodatne spodbude za toplotno izolacijo stavb na območju preseganja se ukinejo (osnovne kot za celo Slovenijo ostanejo), ta del financ se nameni za večji skupni delež za spodbude za sodobne MKN in TČ, pri čemer bo tudi višina spodbude za posamično gospodinjstvo nominalno višja
- Dodatne spodbude za sodobne MKN in TČ na območju preseganja za socialno šibke ostanejo, toda ukrep – razpis se izvede na tak način, da bo dejansko operativen
- Ogrevanje z lesno biomaso v malih kurilnih napravah se obravnava celovito in so v ta namen sprejeti dodatni ukrepi (MDCMKN)
- Nove naloge dimnikarske službe za boljšo kakovost zraka
- Država bo zagotovila vse potrebne pravne, tehnološke ter kadrovske-finančne vire za učinkovito preprečevanje kurjenja gorljivih odpadkov v MKN.

TRAJNOSTNA MOBILNOST:

- Po novem država zagotavlja tudi spodbude za zamenjavo komunalnih vozil z pogonom z emisijskim razredom EURO VI
- Uvedba – razširitev sistema izposoje (električnih) koles v občinah, ki bo operativen ob znatni spodbudi države
- Spodbujanje prihoda v šole in vrtce na trajnosten način
- Spodbujanje skupinske uporabe osebnih vozil in zagotavljanje prevoza vsem
- Promocija pešhoje kolesarstva na različne načine
- Povečanje pretočnosti prometa.

UPRAVLJANJE NAČRTA

Določen je nov ukrep:

Občina in ministrstvo, pristojno za okolje, določita za namen koordinacije izvajanja ukrepov med različnimi področji pomembnimi za izvajanje tega odloka v občini in z namenom usklajenega izvajanja tega odloka, skrbnika (upravitelja) tega odloka v enem mesecu po sprejetju tega odloka.

Namen ukrepa je, da se bo sproti in obojestransko bolj angažirano izvajal načrt (usklajeno delo med državo in lokalno skupnostjo - VERTIKALNO) ter izvajanje ukrepov med različnimi resorji “na zahteve MOP” – HORIZONTALNO.

IV. OBRAZLOŽITEV PODROBNEJŠEGA PROGRAMA

Podrobnejši program je po novem sestavni del odloka in se sprejme skupaj z njim.

Podrobnejši program je tokrat povsem realen in uresničljiv in zato z manj sredstvi.

Skupaj se načrtuje za uresničitev ukrepov **1.464.341 EUR**, od tega za ukrepe za področje ogrevanja 294.267 EUR, za področje prometa 1.170.074 EUR.

Viri po subjektih so:

- Občina 142.237 EUR
- Država:1.322.103 EUR.

Podrobnejši program velja za tri leta 2017-2019, za tem se sprejme nov (če občina ostane še naprej območje s preseganji).

Viri sredstev so enaki kot v prejšnjem: viri občine, spodbude države, sredstva drugih subjektov in gospodinjestev.

Spodbude države so:

- Sredstva iz prihrankov energije po Energetskem zakonu
- Sklad podnebnih sprememb
- Kohezijska sredstva za obdobje 2014-2020.

Spodbude države iz Sklada podnebnih sprememb so izračunane za vsako območje posebej po količniku izračunanem iz števila prebivalcev po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije. To pomeni, da subjekti, ki kandidirajo za spodbude države iz nekega območja, lahko koristijo več spodbud, kot je »teoretično« izračunano v Podrobnejšem programu za to območje. To konkretno pomeni, da območje Zasavja lahko pridobi več spodbud države, kot si načrtovane v tem Podrobnejšem programu.

Država je svoja sredstva že načrtovala (bo zagotovila) v okviru načrtov porabe Sklada podnebnih sprememb in na dveh prednostnih oseh kohezijskega sredstev 2014-2020, MzI zagotavlja sredstva iz Energetskega zakona.

Ob tem je potrebno pojasniti, da obstaja možnost (vendar to ni zaveza države), da bi se lahko Sklad za podnebne spremembe nateklo več sredstev, kot je ocenjeno in bi lahko država tudi za območje Zasavja v naslednjih treh letih namenila višjo višino spodbud, kot je predvideno po tem Podrobnejšem programu.

Prav tako so samo v Odloku o načrtu kakovosti zraka določeni ukrepi, ki bodo z uresničevanjem zagotavljali, da bodo gospodinjestva uspešnejše črpala spodbude države.

V. PREDLOG SKLEPA:

Občinski sveti občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi so podali soglasje k nalogam občine, kakor izhajajo iz predloga Odloka o načrtu za kakovost zraka na območju Zasavja (gradivo Ministrstva za kmetijstvo in okolje št.z dne): Občinski svet občine Hrastnik s sklepom številkaz dne ..., Občinski svet občine Trbovlje s sklepom številka z dne in Občinski svet občine Zagorje ob Savi s sklepom številka z dne

Pripravil:

mag. Jože Jurša

mag.Tanja Bolte
Generalna direktorica